

ANI HA'MEHAPECH BE'CHARARAH

Talmudic Intrigue in: Real Estate, Party Brownies, Dating and Dream Jobs

Teacher's Guide

We live in a world of finite resources, and it is inevitable that we occasionally end up at odds with others, each side vying for exclusive rights to certain resources. These disputes may be over a house, a car, employment, or even a spouse.

In the process of seeking to buy a dream home or dating a prospective spouse, we may find ourselves trying to outmaneuver others who have the same goal. This is called "competition." When two or more people compete for a single resource, one of them will ultimately achieve his goal at the cost of the others. On the one hand, the Talmud (Bava Batra 21b) generally endorses competition, in spite of the fact that somebody will end up losing out. That's life.

On the other hand, not all competition is *fair competition*; not every "that's life" *ought to be* part of life. Judaism provides a framework for what competition is considered legitimate, and which crosses the "red lines."

This *Thinking Gemara* shiur will examine a fascinating tenet of Talmudic law that addresses fair competition: the concept of *ani ha'mehapech be'chararah* (a pauper searching for bread), which implies concrete restrictions on what is considered fair competition.

KEY QUESTIONS	 When is competition considered fair, and when is it unfair? Are there any sanctions against unfair competing? Does the concept of unfair competition apply even to the acquisition of ownerless property? To which non-commercial fields does the concept of unfair competition apply?
CLASS OUTLINE	Section I. Ground Rules of Ani Ha'Mehapech Be'Chararah – Fair and Unfair Competition Case 1: Negotiating to Buy the Weinsteins' Home
	Section II. Ani Ha'Mehapech Be'Chararah in Acquiring Ownerless Property Case 2: Swooping in on the Last Hot Brownie at the Paris JCC
	Section III. Ani Ha'Mehapech Be'Chararah in Dating Case 3: Going out with Rachel who is Already Dating Someone Else
	Section IV. Fair Competition in Finding Employment Case 4: Applying for a Position when the Employer is Imminently Closing with Another Candidate

Note: This shiur is not intended as a source of practical *halachic* (legal) rulings. For matters of halachah, please consult a qualified *posek* (rabbi).

This is how Kiddushin 59a looks in the classic editions of the Talmud.

עין משפט נר מצוה ה א טושיע אהיע סימן לה סעיף י: ר ב מייי פ״ז מהלטת מכירה הלי י יא סמג עשין פנ טוש״ע ח״מ סימן קפג סעיף ג'י איז ג מיר שס ופיש מהלי לושמה מלי ח עושיע שס ד מיר למ פעיף מז ר מיו פייע מהל ובייה הלי ח ושמיצי שי מי מי הלכה ו שמג עשון מ טושיע פוע מעוף טושיע פוע מעוף טושיע פוע מעוף

נמ.

ם. י ז מייי פייד מהלסות תרומות הלי ט טושייע יייד קימן שלא מעיף לי א ה מייי פי שעיף טו א ח מיי׳ פיי מהלכות גירושין הל׳ נוז סמג עשין ג טוש״ע אה״ע סימן קמא סעיף נט: ב ט מיי פיח מהלי כלים כלכה י:

מוסה תוספות

מוסקו תווספות דעתו שהוא תפק בה אונילה דעתו שהוא תפק בה אוני נעשה לו שלות מאליו זורק נעשה לו שלות בנויה ירת מהיבין אותו להחזיה המים. ראשי העמים באים העביקו ששע ראשי התווע היו עמים. נו מודקאמר מעביקו ששע ראשי המים היינו נו מי עני היוכה מידי תמצא במעותין. ריטב"א: והיינו נמי עני המהפך בחררה שממציא עצמו אצל בעל הבית לעובדו עצמו אצל בעל הבית לעובדו כדי שיתן לו לפעמים תררה כי דה יכול למצוא גם היא ש, המציאה. חוסי הרא ש, ח. ומציאה. חוסי הרא ש: אייג במתנה. רין. האישים אינ בסתות. רון, גו אונו נקרא רשע היש ריש בידיוי קרסין לכל אדם. יישבראיו ללכא משים בשיש הישים וליכא משים בשיש הישים שריינים אורים הראים שריינים אורים היא אורים בלא אורים היא אותם בלא אירם הידיו היש הוארש, חיים הישים הידיו היארש, חיים הישים הידיו היארש, חיים הישים הידיו מרושים, השיש הידיו הישים הידיו מרושים, השיש הידיו הישים הידיו מרושים, הישים הידיו הישים הידיו מרושים, הישים הידיו הישים הידיו מרושים, הישים הידיו הישים הידיו מרושים הידיון. מהרש"א]. ט. (בראשונים הוא תיררץ בפני עצמו, ראה תרסי טוך, ועוד).

תום' ר"י הזקן

נמ". לא יהבוה ניהליה. לא היו רוצים לתתה לבנו. איבעיא ליה לאודועי. להבן קידם שיקבשנה להגדיא עצמו קידם שיקבשנה להגדיא עצמו מכונה נרשאה ואליטי. בקנה של בעלי ורושות היתה רא היו מניחים לקנות הקרע אצל הניחים לקנות בשבילו קידם שיקנה, מתפך עליה, מרותו, לרגל. כפדורשים לקנותה, לרגל. במרודשים הלכות היו לקבל פנו היו מרלם באלים היות לו היו מולם מתוד לקבל פנו היו מולם מתוד לומתו לומתו לומתו מתוד לומתו לומתו למתוד לומתו מתוד לקבל פנו היו מולם מתוד לומתו לומתו לומתו מתוד לומתו לומתו שלומתו מתוד לומתו לומתו שלומתו מתוד לומתו לומתו לומתו שלומתו מתוד לומתו לומתו לומתו מתוד לומתו לומתו לומתו מתוד לומתו לומתו לומתו לומתו מתוד לומתו לומתו לומתו לומתו לומתו לומתו לומתו מתוד לומתו לומת . וודס שיקרשנה להוציא עצמי עוגה. פרשיי מחזר לוכות בה מן ההפקר או שיתננה לו בעל הכית, ע״כ. ולא נהירא דהא תנן בפיאה פ״ד [מ״ג] נטל מקצת פיאה הרקה על השאר אין לו בה כלום, נפל לו עליה או פירס טליתו עליה מעבירין אותה הימנו, ובירושלמי (שם) בתוספתא ושם פ״ב ה״אן תני

חפרנס, נכא אחר ועשה מה

האומר פרק שלישי קידושין גמ׳ ומאי שנא הסם. בפ׳ האיש מקדש: דקסני האומר לשלוסו. לא לקדושי איתהא צבריה. ומיירי דארלויי ארלי קמיה א ושמיק גמ׳ ומאי שנא הסם. בפ׳ האיש מקדש: דקסני האומר לשלוסו. לא קדישיי שלים אמר לעיל ודף מהון דלא חליף איניש

מקודשת מאי שנא התם דנקט לשון שליחות ששלחו לשם כך והכא נקט דמשוי אביו שליח אבל הכא דארלויי ארלי ושתיק דאיכא למימר דסמיך תכרו שלא שלחו לשם כך אלא אם יודמן לו במקום פלוני דרך אללה: עליו: עבי המתפך בחררה ובא אחר ונמלה כו׳ב. פי׳ בקונטרס דמיירי בחררה של הפקר וקשה מהא

דתנן בשנים אוחזין (ב״מ דף י.ס) ראה את המליאה ונפל לו עליה או שפירש טליתו עליה וצה אחר ונטלה הרי היא שלו וכן הא דקאמר התם ושם) מי שליקט מקלת הפאה ופירש טליתו עליה מעבירים אותו הימנהי ואמאי עני מהפך בחררה הוא ואומר ר״ת דאיסור דמהפך דנקט הכא לא שייך אלא דוקא כשרולה העני להרויח בשכירות או כשרולה להנות דבר אחד וחבירו מקדים וקונה והוי דומים דרב גידל ומש״ה קאמר דנקרא רשע כי למה מחזר על זאת שטרח בה חבירו ילך וישתכר במקום אחרי אבל אם היתה החררה דהפקר" ליכא איסור שאם לא יזכה בואת לא ימלא אחרתי ומיהו קשה מההיא דפרק לא יחפור (צ״ב דף כא: י) דקאמר התם מרחיקין מן הדג כמלא רילת הדגי אע״פ שהוא של הפקר ונראה דהתם היינו טעמה מפני שהוה יורד להומנתו כי ההיא דקאמר התם (שם) האי בר מבואה דאוקי ריחיא ואתא בר מבואה ואוקי בהדיה מלי לעכובי עליה דקאמר ליה דקא פסקת לחיותאי ועוד אומר רבינו מאיר אביו של ר״ת״ דמיירי נדג מת שכן דרך הדייגים להשים נמלודות דג מת והדגים מתחספים שם סניב אותו הדג וכיון שזה פירש מלודתו תחילה וע״י מעשה שעשה זה מתאספים שם סביב ודאי שאם היה חבירו פורש הוה כאילו גוזל לו יויכול לומר לו תוכל לעשות כן במקום אחר ומכאן נראה למהר״ר יצחק שאסור למלמד להשכיר עלמו לבעל הבית שיש לו מלמד אחר בביתו כל זמו שהמלמד בניתו שמחתר שהוח ששכיר שם ילך המלמד במקום אחר להשתכר שם אם לא שיאמר בעה״ב דאין רטונו לעכב המלמד שלו אבל אם שכר בעה"ב מלמד אחד יכול בע״ה אחר לשכור אותו מלמד עלמו ואינו יכול לומר לו הבעה״ב לך ושכור מלמד אחר דנימא ליה אין רלוני אלא לזה שהרי כמדומה לי שזה ילמוד בני יפה ממלמד אחר:

ומאי שנא התם "רקתני האומר לשלוחו הכא רכותא קמ"ל והתם רכותא קמ"ל הכא רבותא קמ"ל ראי תנא שלוחו הוה אמינא שלוחו הוא דהוי רמאי דסמכה דעתיה סבר עבד לי שליחותי אבל חבירו דלא סמכה דעתיה אימא לא ליהוי רמאי מהתם רבותא

קמ"ל דאי תנא האומר להבירו הוה אמינא חבירו הוא רכי קרשה במקום אחר אינה מקודשת דסבר לא מרח אבל שלוחו דמרח אימא יימראה מקום הוא לו קמ"ל יירבין חסידא אזיל לקרושי ליה איתתא לבריה קידשה לנפשיה והתניא מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג רמאות אלא יהבוה ניהליה איבעי ליה לאודועי סבר אדהכי והכי אתא איניש אחרינא מקרש לה רבה ייבר בר חנה יהיב ליה זוזי לרב אמריי זבנה ניהלי להאי ארעא אזל זבנה לנפשיה והתניא "מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג רמאות יבאגא ראלימי הוה (6) ליה לרב נהגי ביה כבור לרכה בר בר חנה לא נהגי ביה כבוד איבעי ליה לאודועי סבר אדהכי והכי אתא איניש אחרינא זבין לה רב גידל הוה מהפיך בההיא ארעא אזל רבי אבא זבנה אזל רב גידל קבליה לרבי זירא אזל רבי זירא וקבליה לרב יצחק נפחא אמר ליה המתן עד שיעלה אצלנו לרגל כי סליק אשכחיה אמר ליה עני מהפך בחררה ובא אחר ונמלה הימנו מאי ליה ינקרא רשעי ואלא מר מאי מעמא אמר עבר הכי א"ל לא הוה ידענא השתא נמי ניתבה ניהליה מר א"ל זבוני לא מזבנינא לה דארעא קמייתא היא ולא מסמנא מילתאיי אי בעי במתנה נישקליה ירב גידל לא נחית לה "דכתיב יושונא מתנות יחיה רבי אבא לא נחית לה משום דהפיך בה רב גידל לא מר נחית לה ולא מר נחית לה ומיתקריא ארעא ררבנן: וכן האומר לאשה התקרשי לי כו': לא בא אחר וקידשה בתוך שלשים מהו רב ושמואל דאמרי תרוייהו המקודשת ייואע״פ שנתאכלו המעות מאי מעמא הני זוזי לא למלוה דמו ולא לפקדון דמו לפקדון לא דמו

710 מיד פקרון ברשותא דמרא קא מתאכלי והני ברשותא דידה קא מתאכלי למלוה גמי לא דמו מלוה להוצאה ניתנה הני בתורת קידושין יהבינהו ניהלה לא כא אחר וקידשה וחזרה בה מהו ר' יוחנן מאמר יהוזרת אתי דיבור ומבמל דיבור ריש לקיש אמר אינה הוזרת לא אתי רים ביטל אם עד שלא תרם ביטל יביור ומבטל יהם דיבור איתיביה דיבור ומבטל אם אות אין תרומתו תרומה והא הכא דדיבור ודיבור הוא וקאתי דיבור ומבטל דיבור שאני נתינת מעות ליד אשה רכי מעשה דמו ולא אתי דיבור ומבמל מעשה איתיביה יהשולח גמ לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר 🕫 לו גם שנתתי לך במל הוא הרי זה במל והא נתינת גם ליד שליח דכי נתינת מעות ליד אשה דמי וקתני הרי זה במל התם נמי כל כמה דלא ממא גימא לידה דיבור ודיבור הוא אתי דיבור ומבמל דיבור איתיביה ר״ל לר׳ יוחנן שבל הכלים יורדין לידי מומאתן במחשבה ואין עולים מידי מומאתן אלא בשינוי מעשה

סמני למסלים מומד ואיי מקבל טומאה עד שיצשי המעליה, מישב עליו לבשומי שלמן, דאיט מסר שום מלאהה, ההשמתא מיד ראוי לשלמן, מקבל טומאה מיד מעווית מסג, אולי עראים מידי טרמאודן, ממספמ מורת קללת מומאה אין שלין למססה, כבון עידי לשלמן ולדרגש וחשב עליו לכעושת ומצלף, אין מסספת המטלתן מתרום קללת טומאה ושובה ידה. את מורת טומאה שירהי למן, און אל מי שמיין לא נמסאו משנמלן עליים אין מלקבל טומאה בעבו הוה. אילא בשיעי מעשיה, עד שימן אימות שימאה שירה לא המלים שמיין לא נמסאו משנמלן בליים אין מלקבל טומאה בעבו הוה. אילא בשיעי מעשיה, עד שימן אימות שימאה שירה אות מסקב שימין כא אימות לה שיר לשמיים משיר יד ליני מומאה זאים הוו וחשב כלו לליטוח המדלים לא כשוניו מעשה. עד עד מעליה מיד על מומא מ בשם ר' מאיר קונסיו אותו ומוציאיו הימנו את התלוש ואת המחובר. אלא ודאי לא בתררה דהפקר איירי אלא הההיא כי האי כשים לכשיל עמוד עם הערוב עם אינו מער המלוס את האות שהובי האת הוא הערוב האת האת ביותר הועקא אדי את היה ל גווא מסקרון לה מניה, אלא דרוסיא דרך עובדא שיובת לקוחה או שיסאבר בים בעל הבית בדי שיחמרים, ובא אחר ועשר שהוא היה משתדל לעשות עם בעל הביח זה נקרא רשע, ומניהו אין מעציאן אותה מידו. רשע, שיורד לחי תברו, קמ רשעות שלא קעריה מעולם ואם אמכתנה אינו סיפן טוב. אינא רדבן, הפקר להלמרים, מדו, רין אלו הקרוסיק, וביוסיק, ה

אות העריק של המשור של המשור של המשור של המשור המשור המשור מידי החזיה בה היו המשור האו היא הי גברו הקרישין ואינה וקוה לכם והוא מהר בקריבורה. ההשתא ומבטל היבור (התור הקרשין ואריארא) מעשה התינה משור לאשה הכל

מעשה

מעסה

מראה מקום הוא לו. אם תמלאנה שם קדשנה לי שם ואיני מטריהך למהום המר ומיהו הם נודד נודדי לא יהבוה ניהליה. שלא רצו ליתנה לצורך בנו: ומקשינן איבעי ליה לאודועיה. להוליה עלמו מן מנהג רמהות: כהגה להולים ענת הן היא געלי זרוע היתה דאלימי. בקעה של בעלי זרוע היתה ולה יניחו לכל אדם לקנות קרקע הללס: מהפך בההיה ארעה. מחור עליה לקנותה: קבליה. קבל טעליה סיפר דברי לעקתו לרי זירא: לרגל. כשדורשין נהלכות הרגלי היו מקבלין פני הרביה: עני המהפך בחררה. מחזר אחריה לזכות בה מן ההפקר או שיתננה לו בעל הבית: נקרא רשע. שיורד לחיי תבירו: לא הוה ידענא. שרב גידל מתעסק בה: דארעא קמייתא. זו היא לי ראשונה שלקחתי מעולם: ולה מסמנה מילהה. שואינה סימן טוב שימכור אדם מקחו הראשון: ארעא דרכנן. הפקר למלמידים: ואע"פ שנהאכלו המעות. בתוך לי יום דכי בעו קידושין למיחל ליתנייהו למעות אפ״ה חיילי: לאו למלוה דמו. דנימא המקדש במלוה אינה מקודשתים: ולאו לפקדון דמו. דנימא אם לא נשתייר נה שוה פרוטה אינה מקודשת כדאמר עבר ביתו ברצע ביהאים מקדם ולעיל דף מו.) התקדשי לי בפקדון והלכה ומלאתו שנגנב או שנאבד אם נשמייר בו שוה פרוטה מקודשת כו׳: להולאה ניתנה. מקמי דנימחלי קידושין וכי אמר לה התקדשי לי בה לאו דידיה היא ולאו מידי יהיב לה אבל אלו לא ניתנו לה להוליאן אלא ע״מ שתתקדש בהן ולהכי כי אכלה דידה אכלה ולכי מטא זמנא ל ממקדש: והורה כה. בתוך ל אמרה אי אפשי בהן: ביטל אם עד שלא הרם ביטל. האומר לשלוהו לא ותרום וחזר ובטלו מלהיות שלוחו או בפניו או שלא בפניו: דרי מעשה דמו. ואע״פ שלא חלו מיד הוי מעשה מיהא לחול אחר שלשים והא דקרי ליה דיבור משום דלאו מעשה ממש הוא: והגיע הע״פ אשמועינו רבותא בשלים. שלא ילא אחריו לשם כך אלא שפגע בו ואמר לו הרי בטל ולא אמרינן ללעורי בעלמה קה מכוין והכי מפורשת בפ׳ השולחים: כל כמה דלא מעא גיעא. ליד האשה לאו מידי הוא: יורדין לידי טומאה במתשבה. כגון גולמי כלים דאמר בהכל שותטיו וחוליו דף כה.) כל שעתיד לשוף לשבץ ולגרר ואמר התם דאכתי חסרון מלאכה הוא וטהורים ואם חישב מעליה שלא לשוף ושלא לשבך הכיאתו מחשבה זו לידי גמר מלאכה מכאן ולהבא: ואין עולין כשינוי מטומאמן. משקבלוה: אלא מעשה. שיעשה זה מעשה לקלקלם שישברם או ינקבם וכן עד שלא יקבלו טומאה אין עולין מתורת קבלת טומאה שירדו במחשבה זו אלא בשינוי מעשה עד שיתחיל לשוף לשבץ ולגרר:

דסבר. האי משלח לא טרח האי שליח

לבקשה לי במקום אחר ולא סמכה דעתיה לשוויה שליח אלא באותו מקום:

מסורת הש"ס

א) לעיל נ., ב) ובכמיי לח) לפיל כ., ב) ובכחיי נוסף: קמיל, ג) ולפיל מה: ינוסף: קמיל, ג) ולפיל מה: יכיע, ד) ובספר מסידים יכיע המשירו חימה רב ביק לו, 5) ובזוסי הלים. ועי וברשביל הגירמה רכה בר מה, והיה המרכ בכסהדרו יכי הקו, ח) והשמתל הכמי ליה ילע, זי והשמתל הכמי יכי הקו, 1) והשמתל הכמי יכוק. פיד הייגן חן ובכמיי נוסף: פיד הייגן מן ובכיייף ראיש ומאירי משף: דאמר מר המוכר נכסיו הראשונים אינו רואה סימן ברכה לעולם, וכ"ה ביש"ש),) ד"ד יג: [מגילה כח. תולין מד:], **כ**) נדרים כט: ת מט., ל) (כבכירית איתא ד"ה מענירין], ו) [גלפו"ר: זכה], ו) [ושם ד"ה מרחיקין], ה) נעיין הנהת מראה כהן). ייר ונהגהות מרדכי 073) (10 שכור], י) ויכן לימה בכת"י, יכן הגיה רשיילו.

תורה אור השלם ושונא מתנת יחיה: משלי טו כו

הגהות הכ"ח (6) גבי באגא דאלימי היה לר כצייל וסיבת ליה נמחק יו:

מוסף רש״י

באושן ושי האומר לשלוחו. לא וקדם לי אשר במקום פלוני והלך וקדשה במקום אחר אינה מקודשת, דדוקא קאמר ליה מקום פלוני שים לי שם מקום פלוני שיש לי שם אוהבים ואם בא אדם לימר מוזיצים והם כם מדם מתם מתו דברים עלי נפויהם ימתו נידו ופעילים. ראע"ים שבתאכלו המעות. של קרושון שלוים בעולם, מקוישת ללתר לי יום וגדרים כמין. די יוחגן בנוסה, מקידמת מודר מ יים וודרים בבור, די יותר מ האלי נוסלוק קרס שיחו לתי ממחלה היתר ומבשל דיבור, ממחלה היתר שלה בידור למי דיניר של היתר שולה בשל מושרות להייק שלה של היתר שולה שוברות אל היקת הקיד מלה כאל במי מלמת ומכול לחל כאל במי מלמת ומכול מלה כאל במי מלמת ומכול מולה כאל במי מלמת ומכול מולה כאל במי מלמת ומכול שולה באל במי מלמת ומכול שולה כאל במי מלמת ומכול טומאה ושם נבין. משחישנ עליו שזה יהא גמר מלאכתן בירגם שפינדו כנין שעיבדי לדרגם אי לדולבקי, כיון שעיבדי מקבל ניתלסי, ואלמלי עיבדי לרטעית ויסגדלין אין מקבלים טימלים עד שינמרי למלפס הסמלין שובה ידי, כגון עור מחוקן סתמי למנעלים שומד ואיט

SECTION I Ground Rules of Ani Ha'Mehapech Be'Chararah – Fair and Unfair Competition

The classic scenario of unfair competition is a commercial setting, with two people competing to buy a single item for sale. Consider the following case:

Case 1. The Weinsteins had their house on the market for three months for an asking price of \$500,000 and several bids arrived way below range. The Schwartzes then came along, very keen to buy. They offered \$480,000, which the Weinsteins didn't formally accept. After three meetings and subsequent discussions, it was clear to all that a final resolution was near, and the price was decided at \$485,000. The night before the next scheduled meeting, the Weinsteins received an unqualified offer for their asking price of \$500,000 from the Goldbars, who were prepared to sign the next morning at 8AM.

What should the Weinsteins do?

- Call the Schwartzes and offer them to buy the house for the \$500,000 and if not, close with the Goldbars?
- Go ahead and sell straight away to the Goldbars?
- Ask the Goldbars to wait and see if they close the deal with the Schwartzes in line with their ongoing negotiations?

The following Talmudic episode demonstrates a classic case of unfair competition.

Source 1. Talmud Bavli, Kedushin 59a – A second buyer preempts the first one.

Rav Gidel was negotiating to buying a certain piece of land. Rabbi Abba went and bought it. Rav Gidel complained to Rabbi Zeira about what happened. Rabbi Zeira passed the complaint on to Rav Yitzchak Nafcha. Rav Yitzchak Nafcha replied, "Wait until Rabbi Abba comes to me for the holiday." When Rabbi Abba visited, Rav Yitzchak Nafcha asked him [the following case], "If one poor person is going after a piece of bread and another comes and takes it, what is the law?" Rabbi Abba replied, "He is called a *'rasha'* (a wicked person)." "So why did the master [you] do such a thing?" asked Rav Yitzchak Nafcha. He answered, "I did not know [that Rav Gidel had been negotiating to buy]." רַב גִידֶּל הֲזָה מְחַפֵּיךְ בְּחַהִיא אַרְעָא. אָזַל רַבִּי אַבָּא זַבְּנָה אָזַל רַב גִידֵּל קַבְלֵיהּ לְרַבִּי זַזירָא. אָזַל רַבִּי זַירָא וְקַבְלֵיה לְרַב יִצְחָק נַפְחָא. אָמַר לֵיה, "הַמְתַן עַד שָׁיַעֵּלֶה אָצְלֵנוּ מַלָּכָגָל." יעָנִי מְהַפֵּך בַּחֲרָרָה וּבָא אַמַר לֵיה, וְנָטְלָה הֵימֶנּוּ מַאי יִ״ אָמַר לֵיה, לֵיה, "נִקְרָא רָשָׁע." ״וְאֶלָא מַר לֵיה, "לֹא הֲזָה יָדַעְנָא." Before we understand the implications of this Gemara, let's first make sure we've got the facts straight:

- 1. Who was originally negotiating to buy the field? Rav Gidel.
- 2. Who cut in and actually bought it? Rabbi Abba.
- 3. Who chastised the buyer? Rabbi Yitzchak Nafcha.
- 4. What is the analogy to the case, presented by Rav Yitzchak Nafcha? Somebody negotiating to buy a piece of land, only to be overtaken by a second buyer, is like a poor person pursuing bread, only to have it taken away by someone else.

This passage of the Gemara establishes the basic law of ani ha'mehapech be'chararah: If someone is in the process of negotiating the purchase of a plot of land, and is about to close the deal when somebody else comes in and beats him to it, the second buyer is called a rasha (wicked).

Why should the second buyer be called a rasha? This term is an unusual reply to a question in Jewish law. Generally, the response to such a query would be whether one's action is permitted or prohibited, and if it's the latter, what type of penalty applies. So, why the use of the term "rasha"?

We will look at two opinions:

Source 2. Rashi (Rabbi Shlomo ben Yitzchak), Kedushin 59a – The second person is threatening the first person's welfare.

He is called a wicked person – a rasha – because	נִקְרָא רָשָׁע - שֶׁיּוֹרֵד לְחַיֵּי
he takes away the other's livelihood.	חַ בֵירוֹ .

According to Rashi, this Gemara prohibits hurting another's livelihood. If a poor man is pursuing a loaf of bread – or an investor is pursuing a property – to cut in on him is wrong. Taking the bread (by the second poor man) is not theft, because the poor man doesn't yet own the bread, and therefore no formal prohibition is involved. It certainly isn't theft to buy a property that someone else already negotiated to buy. Yet, this Gemara teaches us that to snatch the bread or to preempt the other purchaser is wrong because it takes away the other's source of livelihood. This is categorized as unfair business competition.

Let's see a second opinion:

Source 3. Tosafot, Talmud Bavli, Kedushin 59a – The second person should look for opportunities elsewhere.

Rabbeinu Tam says that this prohibition is only applicable if the poor person wants to earn money by hiring himself out or if one wants to purchase something and another preempts him and buys it, similar to the Rav Gidel episode. The second person is called wicked – for why did he go after that which the first person is working hard at attaining? He should go and earn money somewhere else.

וְאוֹמֵר רַבֵּינוּ תָּם דְּאִיסוּר דְּמְהַפֵּך דְּנָקַט הָכָא לֹא שֵׁיָדְ אֶלָּא דַּוְקֵא כְּשֶׁרוֹצֶה הֶעָנִי לְהַרְוִיחַ בִּשְׂכִירוּת אוֹ כְּשֶׁרוֹצֶה מַקְדִים וְקוֹנֶה וְהַוִי דּוּמְיָא דְּנְקְרָא רָשָׁע כִּי לָמָה מְחַזֵּר דְנִקְרָא רָשָׁע כִּי לָמָה מְחַזֵּר עַל זֹאת שֶׁטָּרַח בָּה חֲבֵירוֹ יֵלֵךְ וְיִשְׂתַבּר בְּמָקוֹם אַחֵר.

How, according to Rabbeinu Tam, is the first poor man trying to acquire the bread? He is either trying to hire himself out in order to buy himself bread, or else he's actually in the process of trying to buy the bread.

According to Rabbeinu Tam, looking out for one's own interests when there are limited resources doesn't deem you "evil." The prohibition this Gemara speaks about is a certain form of opportunistic cruelty. If a poor person went through the trouble of finding someone to hire him so he can earn his daily bread, or another already went through the process of negotiating a real estate purchase, others should go elsewhere. "Get someone else to hire you!" we say to the second poor man; "Buy a different field!" we say to the second purchaser. It is cruel to cut in.

According to both Rashi and Tosafot, the term rasha is applied because there is no clear law that was transgressed – there was no theft. However, one who jeopardizes another's livelihood or cuts in on the first person's negotiations is morally reprehensible, and deserves the appellation "rasha."

Now, this does not mean that all competition is bad and forbidden. In general, competition is a positive concept, and the Rema clarifies that only under specific circumstances is there room to limit it.

Source 4. Rema, Choshen Mishpat 237:1 - Ani ha'mehapech be'chararah applies when there is agreement on the essential terms of the sale.

[A person is considered a "rasha"] only when the terms have been agreed upon between the buyer and seller, and only the final act of transfer is lacking. However, if the price has not yet been agreed upon, because the seller wants a higher price and the buyer a lower price, it is permitted for someone else to buy the property.

וְכָל זָה לֹא מַיִירֵי אֶלָּא פְשֶׁפְּבָר פָּסְקוּ הַדָּמִים שֶׁבֵּינֵיהֶם, וְאֵין מְחוּסָרִין אֶלָּא הַקְנְיָן. אַכָל אָם מְחוּסָרִין אֲדַיִין הַפָּסִיקָה, שֶׁהַמוֹבֵר רוֹצֶה בְּכָךְ וְהַקוֹנֶה רוֹצֶה יוֹתֵר בְּזוֹל, מוּתָּר לְאַתֵר לְקְנוֹתוֹ.

The Perishah (Choshen Mishpat 237) goes so far as to rule that even if some terms are still open for negotiation (such as the precise schedule of payment), if it is almost certain that agreement will be reached, the halachah of ani ha'mehapech be'chararah applies.

These rulings may seem similar to a different Jewish (and general) legal infraction – negotiating in bad faith, i.e. carrying out exhaustive negotiations without intention to carry through. It is certainly wrong for a party to negotiate a contract until all the terms are agreed on, only to back out at the last minute and settle with someone else. Yet, in the case of ani ha'mehapech be'chararah, it is important to note that the prohibition applies specifically to other potential buyers, and not to the seller himself.

Source 5. Shut Avnei Nezer, Choshen Mishpat 17 - Ani ha'mehapech be'chararah only applies to a sale initiated by a potential second buyer.

If the seller decides not to sell to the first customer, the halachah of ani ha'mehapech be'chararah does not apply. In fact, the seller can always retract amidst negotiations with the first buyer and decide to sell to someone else, in which case it is permitted for a third party to buy from him, since the seller wishes to sell to the third party and not to the original buyer. The prohibition only applies when a third party initiates an offer to the seller while the seller still intends to close the deal with the initial buyer.

כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְמָכְרָה לוֹ אֵין דִין עַנִי הַמְהַפֵּך בַּחֲרָרָה. וְאָם כֵּן לְעוֹלָם יָכוֹל הַמוֹכֵר לַחֲזוֹר מַהָרִאשוֹן וְלְמְכּוֹר לְאַחֵר, וְהָאַחֵר מוּתָּר לְמְנוֹת מִמֶנוּ דְּכֵינָן שֶׁהַמוֹכֵר לְמָנוֹת מִמֶנוּ דְכֵינָן שֶׁהַמוֹכֵר לְמָנוֹת מְמֶנוּ דְכֵינָן שֶׁהַמוֹכֵר לְמָנוֹת הְמָתוּ וְאֵין אָיסוּר רַק אִם הָאַחֵר הִתְחִיל עִם הַמוֹכֵר בְּעוֹד שֶׁרָצָה לְמְכּוֹר לְהָרָאשוֹן.

Why does the prohibition of ani ha'mehapech be'chararah apply only to an unsolicited offer by a second buyer, whereas it remains acceptable for the seller himself to seek alternate offers?

The issue here is an issue of competition, and competition can only take place

between two buyers, and not between a buyer and a seller. The seller owns his property, and he reserves the right to sell it to whomever he chooses. The potential buyer, however, must be wary to compete fairly.

After three meetings, and after having decided on the price, it appears that all terms between the Schwartzes and the Weinsteins have been settled, and a potential competing buyer will therefore be subject to the restriction of ani ha'mehapech be'chararah. Thus, after finding out about the Schwartzes' original offer, the Goldbars should withdraw their offer and allow the original transaction to be completed. It is also wrong for the Weinsteins to go along with the Goldbars' offer, because in so doing he joins their wrongful act of unfair competition with the Schwartzes (Rabbi Binyamin Zilber, *Shut Az Nidberu,* Vol. 7, no. 87). The correct option is to ask the Goldbars to wait and see if they close the deal with the Schwartzes.

Now let's assume that the Goldbars did not know the rules on unfair competition, and therefore went ahead and bought the property. The day after signing, the Goldbars receive a call from the angry Schwartzes, informing them that they had been scheduled to sign the contract that very day. After the event of buying, is there anything the buyer must do? Do you think the Goldbars should retract their purchase?

Source 6. Ritva (Rabbi Yom Tov ben Avraham Asevilli), Kiddushin 59a – There is no obligation to cancel the sale.

However, that which [Rabbeinu Tam stated	מִיהוּ מֵה שֶׁכָּתַב הוּא
elsewhere – quoted in Ramban, Bava Batra 54b]	זַכְרוֹנוֹ לְבִרָכָה דְּכָל הֵיכָא
that whenever the second buyer is termed a rasha,	שֶׁנְקְרָא רָשָׁע בֵּית הִין מְחַיְיבִין
beit din (the Jewish court) obligates him to return	אוֹתוֹ לְהַחֲזִיר הַדָּמִים הָא
the money [and cancel the sale], is untrueRather,	לֵיתָא אֶלָּא וַדַּאי דְרָשָׁע
he is termed a rasha but is not obligated in any way	מִקְרִי אַבָל אֵינוֹ חַיָיב בִּכְלוּם
to the original buyer.	לָרָאשׁוֹן.

According to Rabbeinu Tam, a second buyer who is termed a rasha must void the sale and allow the first buyer to complete the purchase. Apparently, Rabbeinu Tam understood that being termed a rasha implies a formal legal status, and therefore the buyer must void the sale.

The Ritva, however, who represents the majority opinion among halachic authorities, underscores the point that although unfair competition is wrong, it is not comparable to theft. Because no formal prohibition was transgressed, there is no obligation to cancel the sale and allow the first buyer to buy the purchase.

At the same time, it stands to reason that someone who intentionally and wrongly outdid the first buyer, and now wishes to repent his misdeed, should permit the first buyer to complete his purchase.

But what about somebody who bought a property inadvertently, without knowing of any original offer. Does the prohibition apply even when the competing buyer made his offer without knowing about the first buyer?

Source 7. Rabbi Yechiel Michel Epstein, Aruch Hashulchan, Choshen Mishpat 237:2 – A second buyer unaware of the first potential buyer is not deemed a rasha.

If the second buyer was not aware of the first buyer's negotiations towards purchase – and he therefore bought it – he is not termed a rasha. Nonetheless, it is considered an act of piety to permit the first buyer to buy the purchase, even in this case.

Rabbi Moshe Feinstein, however, writes that even if the second buyer entered the competition inadvertently, the full prohibition applies.

Source 8. Rav Moshe Feinstein, Iggrot Moshe, Choshen Mishpat 1:60 – Even an inadvertent second buyer is considered a rasha.

The Shulchan Aruch makes no mention of the distinction between the second buyer knowing or not knowing about the efforts of the first buyer to buy the purchase or to hire himself out. Rather, the halachah is stated without qualification, implying that even if the second buyer was unaware, if he doesn't wish to be termed a rasha he must sell the purchase back to the first buyer, or give the job to the first person.

הִגַּה בְּשֵׁלְחָז עָרוּדְ חוֹשֶׁז מִשְׁפָּט סִיפָּז רלז לֹא הַזְפַר חִלוּק בֵּיז יָדַע הַשֵׁנִי שֶׁהָרִאשׁוֹז הֶחָזִיר אַחַר הַדָּכָר לְקְנוֹתָה אוֹ לְהַעָּכִיר עַצְמוֹ אוֹ לֹא יָדַע דִּסְתָּמָא נָאֶמַר הַדִּיז, מַשְׁמַע שָׁאַף בְּלֹא יָדַע יֵשׁ עָלָיו חִיוּב אָם אִינוֹ רוֹצֶה לְהַקָּרֵא רָשָׁע לְהַחַזִיר וּלְמוֹכְרוֹ לְהָרָאשׁוֹז וְלָמְסוֹר הַשְׂכִירוּת לְרָאשׁוֹז.

What is the basis for this dispute? According to Rabbi Epstein, the second buyer can only be called a rasha if he acted with intent. Barring this, he did not act wickedly, and won't be called a rasha. According to Rabbi Feinstein, however, competing unfairly is akin to theft; even if it was done inadvertently, the situation must be remedied.

Based on the lenient opinion of Rabbi Epstein, someone who inadvertently transgresses the rules of unfair competition will certainly not have to give up the

purchase. Whether or not he wishes to adopt the "pious practice" of so doing will depend on the losses involved and on personal circumstances.

KEY THEMES OF SECTION

- In this section we discussed the basic halachah of ani ha'mehapech be'chararah. Although the Torah endorses competition, not all competition is legitimate. Where somebody else is close to completing a deal (and all terms have been agreed on), it is forbidden to enter the fray and snatch it from him.
- According to Rashi, the limitation applies to hurting another's income even in cases of limited resources, whereas according to Rabbeinu Tam the restriction does not apply to circumstances of limited resources, but only to cases of unscrupulous opportunism.
- Nonetheless, if somebody does snatch the deal, there is no formal obligation to cancel the sale though it remains worthy practice to do so.
- Authorities dispute whether the prohibition of ani ha'mehapech applies even if the second buyer didn't know about the original buyer when he made his offer.

SECTION II Ani Ha'Mehapech Be'Chararah in Acquiring Ownerless Property

In the previous section we discussed a case of competition for the purchase of a property. As we will see in the present section, an important application of ani ha'mehapech be'chararah is for cases of acquiring ownerless property or objects.

Case 2. The Paris JCC is holding an open house Chanukah party for university students and the Maccabee Beer has been finished off. But, there remains one steaming hot brownie with melting vanilla ice cream left over, which Daniel is making a full-steamahead maneuver to enjoy after a most rigorous game of spin the dreidel. He makes an Apache helicopter swoop with his right hand and just as he is about to grab the dessert, he notices someone to his immediate right who had actually started for the dessert before him, but had slower reflexes.

What should Daniel do?

- Enjoy the dessert by himself?
- Share it with the other guest?
- Give it to the other guest?
- Return the dessert to where he found it?

What do you say?

To address this case we will return to Source 1, and specifically to the case presented by Rabbi Yitzchak Nafcha: "If one poor person is pursuing a piece of bread and another comes and takes it, what is the law?" Rabbi Abba states that the second person who takes the bread ahead of the first person is termed a rasha, indicating – assuming that the bread is ownerless – that the halachah of unfair competition applies even to ownerless property.

Source 9. Rashi, Kedushin 59a – The ownerless bread.

A poor person going after bread – he is either	עָנִי הַמְהַפֵּךְ בַּחֲרָרָה - מְחַזֵּר
trying to acquire something ownerless or trying to	אַחֲכֶיהָ לִזְכּוֹת בָּה מָן הַהֶפְקָר
get someone to give it to him as a donation.	אוֹ שֶׁיִתְּנֶנָה לוֹ בַּעַל הַבָּיָת.

Notice how Rashi understood the facts of the case:

How, according to Rashi, is the first poor man trying to acquire the cake?

1. He's trying to get something that's ownerless.

2. He's trying to get a present from a donor.

Rashi interprets the passage of the Talmud as referring even to an ownerless piece of bread – which is the simple rendition of the passage. Thus, we learn that the halachah of ani ha'mehapech be'chararah applies not only to cases of owned property, but even to cases of making acquisitions of ownerless property. Tosafot, however, dispute this understanding:

Source 10. Tosafot, Talmud Bavli, Kedushin 59a – The prohibition doesn't apply to ownerless property.

Rabbeinu Tam says that this prohibition is only applicable if the poor person wants to earn money by hiring himself out or if one wants to purchase something and another preempts him and buys, as in the Rav Gidel episode. He's therefore called a wicked person – for why did he go after that which the other person is working hard at attaining? He should go and earn money somewhere else. But if the bread was ownerless there is no prohibition, for if he doesn't acquire this one he will be unable to find another. וְאוֹמֵר רַבֵּינוּ תָּם דְאִיסוּר דַמְהַפֵּך דְּנָקַט הָכָא לֹא שֵׁיִיך אֶלָּא דַוְקֵא כְּשֶׁרוֹצֶה הֶעָנִי לְהַרְוִיחַ בִּשְׂכִירוּת אוֹ כְּשֶׁרוֹצֶה לְהַרְוִיחַ בִּשְׂכִרוּת אוֹ כְּשֶׁרוֹצֶה וְמָוֹנֶה וְהַנֵי דּוּמְיָא דְּרַב גִּידֵל וְמִשׁוּם הָכִי קָאָמַר דְּנִקְרָא רָשָׁע כִּי לָמָה מְחַזֵּר עַל זֹאת שֶׁטָּרַח כִּי לָמָה מְחַזֵּר עַל זֹאת שֶׁטָּרַח בְּה חֲבֵירוֹ גַלֶךְ וְיִשְׁתַּבּר בְּמָקוֹם אַחֵר אַבָל אִם הָיְתָה הַחֲרָרָה דְהָקּפָּקַר לֵיכָּא אִיסוּר שֶׁאָם לֹא זָכָה בְּזֹאת לֹא יִמְצָא אַסוּר שָׁאָם לָא

Tosafot understands that the passage cannot be referring to ownerless bread, for the prohibition cannot apply to ownerless property.

What are the rationales behind the two sides of the dispute?

Source 11. Sema, Choshen Mishpat 237:2 – Explanation of the Dispute Between Rashi and Tosafot.

According to Tosafot, the restriction on unfair competition applies only where the item can be purchased elsewhere, even if this entails making an effort. Those who argue [Rashi] maintain that even with regard to a gift and to acquiring ownerless property [which cannot be gained elsewhere] he is called a rasha, because another person is trying to acquire it, and it is considered as though the second person is taking it from the first.

מַה שָׁאֵיז כֵּז כְּשָׁבָּא לִקְנוֹת דָּבָר דְּיָכוֹל לְהִשְׁתַּדֵּל לְקְנוֹתוֹ גַּם בְּמָּקוֹם אַחֵר אַף שֶׁיִהְיֶה לוֹ טִרְחָא בָּזֶה. וְהַחוֹלְקִים סְבִירָא לְהוּ דְאַף בְּמַתָּנָה וְהָפְקַר נְקָרָא רְשָׁע דְּבִיוָז דְּזֶה כְּבָר בָּא לְקֵחָנּוּ וּלְקַבְּלָה הַרֵי זֶה הַשֵׁנִי כְּנוֹטֵל בְּמַה שֶׁכְּבָר זָכָה בּוֹ הָרָאשׁוֹן.

As we have already noted above, Tosafot considers it fair practice to jump in ahead of somebody else to gain something that cannot be gained elsewhere. The limitation thus applies only to something that can be attained elsewhere, be it a job or a purchase, but not to something – such as an unclaimed (free) ownerless object – that has no parallel. There is no other place that the same free found object can be acquired.

Rashi, however, maintains that even where the desired result (of obtaining an ownerless object) cannot be achieved elsewhere, it remains unfair and forbidden practice to jump in ahead of others.

It thus emerges that according to Tosafot, Daniel does not have to be concerned about snatching the last brownie, even at the expense of his friend. Under the circumstances, there is nowhere else to gain such a brownie, and therefore the principle of ani ha'mehapech be'chararah does not apply. According to Rashi, however, the principle can still apply.

What is the halachic ruling on this question?

Source 12. Shulchan Aruch, Choshen Mishpat 237:1 – Halachic ruling concerning the question of ownerless property.

Some say [Tosafot] that if a person wishes to make an acquisition of an ownerless item, or to receive a gift from somebody, and another person comes and beats him to it, he is not called a rasha, because the item is not available elsewhere. The same principle applies to something that is being sold inexpensively, and cannot be obtained for the same price elsewhere: this is similar to an ownerless object, and it is permitted to buy it until it is actually purchased by a buyer. And some say [Rashi] that this does not make a difference. [The Rema adds:] **The first opinion is the principle halachic ruling in this matter.** וְיֵשׁ אוֹמְרִים שָׁאָם בָּא לִזְפוֹת בְּהֶפְקַר אוֹ לְקַבֵּל מַתָּנָה מֵאַחֵר, וּכָא אַחֵר וְקִדְמוֹ, אֵינוֹ נִקְרָא רְשָׁע, בֵּיוָן שָׁאֵינוֹ דָּבָר הַמָּצוּי לוֹ בְּמָר אָחָד וּכָא חֲבֵירוֹ וְיוּכַל לְקַנוֹתוֹ כָּך בְּמָקוֹם אַחֵר, הַוֵי לְקְנוֹתוֹ כָּך בְּמָקוֹם אַחֵר, הַוֵי זְמַן שֶׁלֹא זָכָה בּוֹ הַקּוֹנֶה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא שְׁנָא: הָגָה -וּסְבָרָא הָרָאשׁוֹנָה נִרְאֶה עִיקֵר.

According to the ruling of the Rema, whose rulings were broadly accepted by Ashkenazi Jewry, it thus appears that for ownerless property, or for an item that cannot be otherwise obtained, the restriction of "unfair competition" (ani ha'mehapech be'chararah) does not apply. This is the ruling given by the consensus of Ashkenazi authorities (Chatam Sofer, Choshen Mishpat 79; Shulchan Aruch Harav, Hefker 10; Aruch Hashulchan, Choshen Mishpat 237:1).

Yet, this does not mean that snatching an unclaimed ownerless item ahead of somebody else will necessarily be proper practice. Imagine a poor person, who, much to his delight, finds a ten-dollar bill on the floor. As he bends over to pick it up, a wind blows the bill out of his reach, and it falls at the feet of a young and wealthy entrepreneur. As the young man bends over to pick it up, he notices a clearly poor man, running to catch his find. How should he act?

The difference between a poor and rich person is mentioned by the Rema, who states that even according to the opinion upholding the principle of ani ha'mehapech be'chararah for ownerless items, the halachah applies "specifically to a poor person, and not to somebody rich." The Sema explains as follows:

Source 13. Sema, Choshen Mishpat 237:6 – Distinction Between the Rich and the Poor.

This means to say that even the latter opinion [meaning Rashi], which maintains that he is called a rasha even for ownerless items, agrees that if the person originally trying to acquire the item is rich, and another person comes to take it ahead of him – whether the item is ownerless or it is given as a gift – he is not considered a rasha, because [the rich person] will be able to attain the item elsewhere, though he might have to spend money on it. This is not significant, because he is wealthy – unless the item cannot be gained even for money, in which case the rich and the poor are equal.

פּירוּשׁ לִסְבָרַא זוֹ הָאַחַרוֹנַה דָּסְבִירָא לֵיה דָאַפּלוּ בָּמָצִיאָה וְהֵפְקֵר וְכַיּוֹצֵא בָּזֵה נְקְרָא רָשֵׁע מוֹדִים דָּאָם זֵה הַבָּא לְזִכּוֹת אוֹ לְקַנוֹת תַּחַלֵּה הוֵי עֵשִׁיר וּבָא אַחֵר לִיטוֹל מִלְפַנַיו הֵן דִבַר הַפָּקֵר אוֹ שָׁאַר דְּבַרִים הַנְקָנִים בִּמַתַּנָה אֵינוֹ נִקְרָא רָשָׁע בִּכָך בִּיוַן הִעַדֵין לא זַכָה בָּה לְגַמְרֵי ויַכוֹל לְהִשְׁתַּדֵּל עִנְיַן כַּזֵה מִמַקוֹם אַחֶר אָלַא שֵׁצַרִיך לְהוֹצִיא עַלֵיהַ דַמִים אֵין בְּכַך כּלוּם כֵּיוַן דִּעַשִׁיר הוּא אָם לא שֵׁהוּא דַּבַר שֵׁאָין הֵעַשִׁיר יַכוֹל לְהָשָׁתַּדֵּל אַפִּילוּ בִּדַמִים רְּבַזֶה הֵעַשִׁיר שֵׁוָה לֵעַנִי.

Based on this distinction, some authorities write that even if a rich person can reach an unclaimed ownerless item before the poor person chasing after it, it remains pious and proper practice to leave it for the poor person (Shulchan Aruch Harav, Hefker 10). Although the strict halachah is that the restriction of ani ha'mehapech be'chararah does not apply to ownerless items, it is proper for a rich person (*who can obtain the item elsewhere*) to allow the poor person to complete his acquisition.

By analogy, if the person vying for the brownie is "poor" – meaning, especially hungry or otherwise needy of the brownie – it will be commendable practice for Daniel to graciously give up the brownie. Yet, this will only be true if Daniel himself is "rich," meaning that he can obtain another brownie elsewhere, or that he doesn't really want or need the brownie.

KEY THEMES OF SECTION II

- In this section we learned of an important dispute between halachic authorities concerning ani ha'mehapech for the acquisition of ownerless property. According to the principal halachic ruling, the restriction of unfair competition does not apply to acquiring an ownerless item.
- We further saw a possible distinction between rich and poor people: although it is permitted to snatch an ownerless object before someone else, if the other person is poor it is proper to leave it for him.
- As we will see in following sections, the idea of "ownerless property" is not limited to items that are actually ownerless, but applies to anything that cannot

be gained without too much trouble by alternative means.

• The classic instance is a gift: If somebody is offering a gift, Tosafot and the Rema will maintain that the restriction of ani ha'mehapech will not apply to parties competing over it, because gifts cannot be obtained elsewhere. The same will apply to unique items (such as antiques) that are hard to find, and so on.

SECTION III Ani Ha'Mehapech Be'Chararah in Dating

The concept of ani ha'mehapech be'chararah goes beyond the ordinary concept of property, and applies to all forms of competition. In this section we will see how the idea is applied to the realm of *shidduchim* – dating for marriage. Observant Jews meet prospective spouses through arranged dates, in which they meet someone to determine if they have found their soul mate. The question arising from Ani Ha'Mehapech Be'Chararah is whether it is permitted to date someone who is currently dating someone else...

Case 3. Several people independently had approached David over the past few months suggesting that he date Rachel. They all praised her and described her as having the attributes he has been searching for in a wife. David decided to go for it, but then heard back that Rachel is presently dating someone else. In fact, he heard that the relationship has been moving forward nicely over the past couple of weeks. A few days later, David received an email inviting him to the Mostein's, coincidentally cousins of Rachel, for Shabbat. They would like the couple to meet informally during Friday night dinner, and perhaps take a walk after dessert. David is in a quandary. He would like to meet Rachel, but is it appropriate under the circumstances, knowing she is dating someone else?

What should David do?

- Make a decision about meeting Rachel after she either becomes engaged or stops seeing the other fellow?
- Go ahead and meet Rachel anyway?

What do you say?

To begin our resolution of this dilemma, let's analyze a law in Rambam's Mishneh Torah. **Source 14.** Rambam (Rabbi Moshe ben Maimon), Mishneh Torah, Hilchot Ishut 9:17 – Case of an envoy who marries a woman he was sent to betroth on behalf of someone else.

If someone appoints an envoy to betroth a wife on his behalf, and the envoy goes ahead and becomes engaged to the woman himself, she is betrothed to the envoy. Yet, it is forbidden to do so, and whoever does so, or a similar action in the realm of commerce, is termed a rasha.

This law refers to a case where a person was sent as an envoy to perform a marriage ceremony for his friend. Having been sent to arrange for a woman to marry his friend, it is forbidden to wed her himself. In ruling this halachah the Rambam draws a parallel between dating and making a purchase.

It might follow that just as it is forbidden to compete unfairly for a purchase, it is likewise forbidden to compete unfairly for a date.

Yet, unlike an ordinary purchase, each person is unique, and cannot be "obtained elsewhere." Therefore, a date can be compared to unclaimed ownerless objects, rather than a purchase. For this reason, authorities who don't apply the prohibition of ani ha'mehapech be'chararah to ownerless objects, also refrain from applying it to dating.

Source 15. Aruch Hashulchan, Even Ha-Ezer 35:29 – The principle of unfair competition doesn't apply to dating.

The Tur and the Shulchan Aruch do not write that he is called a rasha, because they maintain that for gifts and finds he is not called a rasha, and marriage is no worse than this. The Rambam, however, maintains that he is called a rasha for all matters [of unfair competition]... If he did not appoint him as an envoy, but only told him that when you go there [for your own reasons] betroth a certain woman on my behalf, and he went and betrothed her for himself, this remains deception, because he relied on him... yet it seems to me that in this case where he did not appoint him as an envoy, even the Rambam will concede that he is not termed a rasha, and only a fraud. וְהַטּוּר וְהַשָּׁלְחָן עָרוּדָ לֹא פָּתְבוּ דְּנְקְרָא רָשָׁע דְאָזְלוּ לְשִׁיטָתַיְיהוּ בְּחוֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן רְלז דְּרְמַתָּנָה וּמְצִיאָה לֹא נְקָרָא כָשָׁע, עַיֵּין שָׁם, וְמִדּוּשִׁין לֹא גָרַע מָזֶה. וְהָרַמְבַּ״ם סְבִירָא מַזֶּה. וְהָרַמְבַּ״ם סְבִירָא אם לא עַשָּׁאוֹ שָׁלִיחַ אָלָא אָמַר אם לא עַשָּׁאוֹ שָׁלִיחַ אָלָא אָמַר לּוֹ כְּשֶׁתַּלֵךְ לְשָׁם קַדֵּשׁׁ לִי אָשָׁה מָרָנִי נָשָׁע מוֹף סוֹף הַרֵי זֶה מִנְהַג רַמָּאוּת סוֹף סוֹף הַרֵי זֶה מִנְהַג רַמָּאוּת מִינָן שֶׁזֶּה סָמַךְ עָלָיו וְהוּא רִמָּה אוֹתוֹ ... וְיֵרָאֶה לִי דְּבְּכִי הַאי גַּוְנָא גַּם לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם לֹא נְקָרָא רָשָׁע אֶלָא רַמַּאי. The principle that distinguishes between an unclaimed ownerless object and a purchase is that a purchase can be obtained elsewhere, while an unclaimed ownerless object cannot. Purchases are available at stores, whereas such "finds" are not. Based on this principle, a date is comparable to an unclaimed ownerless object, because each person is unique, and although another date is available elsewhere, this particular person is not.

The Aruch Hashulchan further postulates that the Rambam's ruling that the prohibition of unfair competing applies even to dating, is limited to a case where a person was sent as an envoy to wed a woman for somebody else. An envoy is sent on trust, and betraying that trust is an act of wickedness. However, when the person is not sent as an envoy, he is not called wicked for getting in ahead of somebody else.

Source 16. Yam Shel Shlomo, Kiddushin Chap. 3, no. 1 – Marriage is different, and even Rashi concedes that the second person is not a rasha.

Even according to Rashi, who explains that the	וַאַפּילוּ לְרַשִׁ״י, שֶׁפּרֵשׁ חֲרָרָה
bread is ownerless – even so we can distinguish	שֶׁל הֶפְקֵר, אֲפִילוּ הָכִי נוּכַל
and say that concerning betrothal there is no	לְחַלֵּק, דִּבְקִדְּשֶׁה שָׁרִי, מִשׁוּם
restriction, because of [the mitzvah] of [getting	פּרְיָה וְרִבְיָה.
married for the purpose of] reproduction.	

With regard to matters of marriage, the Yam Shel Shlomo posits that even Rashi (who maintains that the prohibition applies even to finds) agrees that the restriction of ani ha'mehapech be'chararah does not apply. The reason for this is that marriage not only fulfills a personal want, but even a religious duty.

However, Rav Moshe Feinstein rules that the general principles of ani ha'mehapech be'chararah do apply to matters of shidduchim (dating), and that if the two sides have already agreed to become engaged, the concept of unfair competition will apply.

Source 17. Rav Moshe Feinstein, Iggrot Moshe, Even Ha-Ezer 1:91 – The principles of unfair competition apply to dating.

But if they have already decided to complete the shidduch, yet have not yet gone through the formal procedures with which the shidduch is completed, the halachah will depend on the law of ownerless property and gifts...It is proper for a God-fearing person to heed the last opinion, which is the opinion of Rashi. If the acquisition or the writing of the *tena'im* [a formal declaration of betrothal] was made, it is forbidden for the sides to retract [without legitimate cause], and it is certainly forbidden for others to court her. אַכָּל אָם כְּכָר הֶחְלִיטוּ לִגְמוֹר הַשָּׁדּוּדְ, אַדְ שֶׁעֲדַיִן לֹא נַעֲשָׂה הַקִנְיָן שֶׁנּוֹהֲגִין לַעֲשׁוֹת בִּגְמַר שִׁידּוּכִין וְכַדּוֹמֶה, תָּלוּי זֶה בְּדִין הָכָּמְר וּמַתָּנָה ... מִן הָכָאוּי לִירֵא ה' לְהַחֲמִיר לָחוּשׁ לִסְכָרָא אַחֲרוֹנָה שֶׁהִיא שִׁיטַת רַשָׁ״י. וְאָם כְּכָר עָשׁוּ קִנְיָן אוֹ כְּתִיבַת תְּנָאִים ... כְּכָר חָל הַחֵרֶם שֶׁלֹא לַחֲזוֹר וְאָסוּר לַאֲחֵרִים לְהָשְׁתַּדֵּך לֶה.

But what if a couple is serious about one another, but have not formally agreed to become engaged? Based on this ruling, it is improper, though not entirely forbidden, for a person to "compete" in dating matters, and the principles elucidated above (Section I) will apply.

Ani ha'mehapech be'chararah will apply only if a shidduch is virtually closed, meaning that the prospective couple has already met a number of times, and it seems nearly certain that the shidduch will reach completion. If, however, a prospective shidduch has not yet reached its final stages, it is not prohibited for someone else to meet the young woman or man on a date.

Returning to the case at hand, we can thus say that if Rachel has not reached the final stages of her present shidduch, it will be permitted for David to meet her at the Mosteins. If, however, Rachel's present shidduch has reached its closing stages, and is only waiting for a formal declaration of engagement, David should not meet her until the present shidduch is resolved.

KEY
THEMES
OF
SECTION
ш

- The full restriction of ani ha'mehapech be'chararah does not apply to dating, because each date is a unique individual, and one can't assume that a similar person will be found elsewhere. Nonetheless, one should act stringent and refrain from "snatching a date" from somebody else, which is considered improper conduct.
 - After somebody closes a shidduch, it is certainly forbidden to approach one of the parties with another proposal because it is forbidden on their part to break the shidduch without legitimate cause.
 - It is likewise forbidden to act deceptively in the realm of dating, just as in the realm of commerce.

SECTION IV Fair Competition in Finding Employment

A common application of the laws of ani ha'mehapech be'chararah relates to finding employment. The question of actually taking away somebody else's employment or source of income is dealt with by a separate halachic concept, known as *yored leumnut chavero*. This concept will not be discussed in this class but will be saved for separate discussion.

However, the principle of ani ha'mehapech be'chararah is important in the question of competition over an employment position, as the following case demonstrates.

Case 4. Nathan has been searching for a job for almost a year, without success. He recently saw an advertisement for a computer programming position at a large international company, and submitted his application. The company replied that he has called at the very last moment, because they were planning to close with another applicant that same night – but there's still time to come over for an interview, and the company is interested in seeing as many applicants as possible before closing. Nathan wants to know what to do: Is it permitted for him to apply for the job, knowing that the company is about to close with somebody else?

Source 18. Shulchan Aruch, Choshen Mishpat 237:2 – Offering one's services for an already taken position.

It is forbidden for a teacher to hire his services to an employer who already has another teacher in his home, unless the person tells him: I do not wish to continue to engage the teacher. גען רְצוֹנִי לְעַבָּב הַמְלַמֵּר שֶׁלִי.

As noted, **this halachah, which applies to any job or occupation,** is known as *yored le-umnut chavero*: It is forbidden to cause a person to lose his job by offering one's services as an alternative. This prohibition is more severe than the restriction of ani ha'mehapech be'chararah, and somebody who transgresses it might even be obligated to cancel his contract (Pitchei Choshen, Theft, Ch. 9, note 23). The Shulchan Aruch HaRav extends the prohibition to a case of competition over a vacant position.

Source 19. Shulchan Aruch HaRav, Hefker 12 – Competition over a vacant position.

The same ruling applies for an employer who has not yet engaged a teacher, but another teacher has already offered his services. This is like the case of ani ha'mehapech be'chararah, and therefore it is forbidden to take the job from him. הוּא הַדִּין אַם אֵין הַמְלַמֵד בְּבֵיתוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת אֶלָּא כְּשֶׁכְּבָר בִּמִשׁ מִבַּעַל הַבַּיִת תְּחָלָה אַף שֶׁעֲדַיַן לֹא הִבְטִיחוֹ הַרֵי זֶה כְּעָנִי הַמְהַפֵּך בַּחֲרָרָה שֶׁאָסוּר לְאַחֵר לִשְׁלָה מִמֶּנוּ. Even before an employer has signed on an employee, it is forbidden to offer one's services, knowing that another candidate is imminently closing, and all terms (or almost all terms) have already been settled. Based on this principle, it will apparently be forbidden for Nathan to come for an interview. Yet, this is not so simple, as we will see from a principle derived from what is considered fair business competition.

Source 20. Sema, Choshen Mishpat 386:10 - Taking over another's contract.

A non-Jew made a business deal with a Jew to buy from him a certain amount of whiskey for a specified price. The deal was struck, and as a sign of its completion, they shook hands as customary. Following this, the non-Jew went to another Jew who lives in the same neighborhood, and asked him to make the same deal, without revealing that he had already spoken with the first Jew. The non-Jew's intention was that if the second Jew should offer a cheaper price, he would take the deal and retract from his original agreement.

The first Jew understood that something was afoot, and therefore sent a message to the second Jew, requesting that he not sell the non-Jew any whiskey, because he had already come to an agreement with him. The second Jew took no notice, and went ahead with the sale, at which the non-Jew retracted his agreement with the first Jew.

It appears clear that if the judges see no deception in the matter [on the part of the Jew], then the second Jew is not punished for his actions. This is because even if there is a prohibition against usurping another's business, this applies only to a non-Jew who is a regular client of a Jew, and the second Jew makes an effort to steal away the first Jew's client. Even though the first Jew sent the second Jew a message to refrain from selling whiskey to the non-Jew, the first Jew does not have the right to do so. מַעַשָּׁה אֵירַע שֵׁבָּא עַכּוּ״ם וִעַשָּׂה מֵקַח עִם יִשְׂרָאֵל לְקַח מִמֵנוּ כַּך וְכַךְ מִדּוֹת יַיִן שֵׁרוּף, כַּל מִדָּה בְּכָךּ וְכָךּ, וְנִגְמַר הַמֶּקַח בִּינֵיהֶן כִּדִין הַתַּגַּרִים שֵׁמַכִּים כַּף אֵל כַּף. אַחַר כָּך הָלַך הָעַכּוּ״ם אָל יִשִּׁרַאֵל אַחֶר הַדֵּר בִּשִּׁכוּנַתוֹ שֵׁל יִשְׂרַאֵל הַרָאשׁוֹן, וְרוֹצֵה לַאַשׂוֹת אַמּוֹ גַם כֵּן מֵקַח, וִלֹא גִּילַה שֵׁכִּבַר דְּבֵּר עִם יִשְׂרָאָל הַרָאשוֹן - וְהַיֵה כַּוּנַתוֹ שֵׁאָם יוֹזִיל לוֹ יִשִׂרָאֵל הַשֵּׁנִי הַמֵקַח, שֵׁיִקֵּח מִמֵּנוּ, וְיַנִּיחַ הַרָאשׁוֹן. וִיִשְׂרַאֵל הַרָאשׁוֹן הִרְגִּישׁ בַּדַבַר, שַׁלְכַדְ הַלַדְ בִּבֵית יִשְׂרַאֵל הַשֵּׁנִי, ושַלַח אָל יִשָּׁרַאָל זֶה וּבְקָש מִמֵנוּ שֵׁלֹּא יִמְכּוֹר לוֹ יַיָן שָׂרוּף, כִּי כִּבָר עֲשָׂה עִמּוֹ מֵקַח. ולא השִׁגִּיחַ יִשְׂרַאֵל הַשֵּׁנִי עַל זָה, וִעָשָׂה מֵקַח עִם הָעַכּוּ״ם, וַלַקָח הַעַכּוּ״ם מִיַּדוֹ הַיַּיָן שַׁרוּף - וּמִכֹּחַ זֵה לֹא קַנַה הַעַכּוּ״ם מִיִּשָׂרַאֵל הַרָאשוֹן. נִרְאֵה פָּשׁוּט דָאָם אֵין עַרְמָה בַּדַבַר לְפִי רָאוּת הַדַּיַנִים, הָאֵין עוֹנְשִׁין לְיִשְׂרָאֵל הַשֵּׁנִי עַל זֵה, מֵאַחַר שֶׁהַעַכּוּ״ם מֵעַצָמו בָּא אַלַיו לִקַח מִמֵנוּ יַיָן שָׂרוּף, דְאַף לְמַאן הְאָמַר הְאָסוּר לִקַח מֵעֵרוּפִיָא שֵׁל חַבֵירוֹ הַיִינוּ דַוְקָא בִּעַכּוּ״ם הַרַגִּיל לְהִיוֹת עֵסֵק עמו וִיִשְׂרָאֵל הַשֵּׁנִי מִהַדֶּר אַחַר הָעַכּוּ"ם שֶׁיִשְׂרָאָל הָרָאשׁוֹן עַסַק עַמּוֹ וָהָשְׁתַּדְלֵהוּ לַעֵּסוֹק עָמּוֹ. וִאַף שֵׁשַׁלַח אֵלַיו יִהוּדִי הַרָאשׁוֹן וּבִקָּשׁ מִמֵנוּ שֵׁלֹא יַעֲשֵׂה עִמּוֹ מֵקַח לַאו כָּל כִּמִינֵיה לַאַשׂוֹת לְנַפִּשׁוֹ הֵזֵּק אֲבוּרוֹ. The principle stated by the Sema is that although it is forbidden for a Jew to steal the clients and customers of another merchant, the prohibition does not apply where the customers come to the Jewish merchant on their own volition.

How do you think we can apply this principle to competition in employment?

Although it is forbidden for a prospective employee to proactively seek to replace a candidate offered a position, if the employer initiates the solicitation [in a lawful manner] no prohibition will apply. [This principle is parallel to the idea presented in Section I, Source 5.]

Based on this idea, it seems that Nathan can go to the interview. Although somebody else is close to signing a contract, the employer has invited him to try his luck, and it appears that no prohibition will therefore apply.

There is also another reason for leniency in our case:

Source 21. Rabbi Yosef Fleischman, Alon Ha-Mishpat no. 13 – The restriction does not apply to somebody who cannot find another job.

A worker who is unable to find another job in the city is permitted, according to the majority of authorities, to offer an employer his services, even when the employer has already made up with another worker.

The reason for this is that the work, under such circumstances, is considered as ownerless property, which cannot be obtained elsewhere. According to most authorities the prohibition of ani ha'mehapech be'chararah therefore does not apply. עוֹבֵד שָׁאִינוֹ יָכוֹל לִמְצוֹא עַבוּדָה אַחֶכֶת בָּעִיר, לְדַעַת רוֹב הַפּּוֹסְקִים מוּתָּר לוֹ לְהַצִּיעַ אֶת עַצְמוֹ לַעֲבוֹדָה אַף אֵצֶל מַעֲבִיד שֶׁבְּכָר סִכֵּם עָם עוֹבֵד אַחֵר. שֶׁבְּכַוֹן שֶׁבְּאֹפֶן זֶה נֶחֲשֶׁכֶת הַעֵּבוֹדָה כִּדְבַר הֶפְקַר שֶׁאִי אֶפְשֵׁר לְמְצוֹא אַחֵר, וְדַעַת רוֹב הַפּוֹסְקִים שֶׁאֵין בָּזֶה אִיסוּר שֶׁל עֶנִי הַמְּהַפֵּך בַּחֲרָרָה.

Does this halachah rule in accordance with Rashi or Tosafot? Nathan has been searching for a job for almost a year, and it is therefore clear that jobs – or at least the kind of jobs that Nathan is interested in – are not easy to come by. Therefore, finding employment will be considered similar to acquiring ownerless property, and according to most authorities (who rule like Tosafot, and not like Rashi) the prohibition of ani ha'mehapech be'chararah will not apply.

Although in the previous section (concerning dating) we saw that Rav Moshe Feinstein writes that one should nonetheless try to act stringently, in the case of Nathan, where the employer asked him to come, he can certainly be lenient and go for the interview. The sources above discuss the issue of finding employment – but what about the issue of an employer who wants to hire good workers? Is it permitted for an employer to compete with another employer in finding quality labor?

Source 22. Shulchan Aruch and Sema, Choshen Mishpat 237:2 – The restrictions on competition do not apply to finding workers.

	אֶחָד, יָכוֹל בַּעַל הַבַּיִת אַ לְשְׂכּוֹר אוֹתוֹ מְלַמֵּד עַצְמ
Commentary of Sema: This is not similar tothe cases of a [purchase or] rental, becauseזהfor matters of renting a house or item all areדthe same, whereas in education, each teacher	סמ״ע : אֵינוֹ דּוֹמֶה לִשְׂכִי הַנַּיֹל דִּלְעֵיל בִּשְׁכִירוּת בָּ אוֹ בֵּלִים כּוּלָם שָׁוִין הֵן כַ שָׁאֵין בֵן בְּהַסְבָּרַת הַלְמּוּ וְעִיּוּנוֹ אֵין מְלַמְּדִים שָׁוִין לֵיה כְּדָבָר שָׁאֵינוֹ מָצוּי הַ לְעֵיל וְקַל לְהָבִין.

In ordinary cases of purchases, the item can be purchased elsewhere – it is not unique – and therefore the principle of unfair competing (ani ha'mehapech be'chararah) applies. For things that are unique, the principle, as we have seen (according to Tosafot) does not apply, and this is the case for finding teachers, each of whom is unique in his personality and abilities.

Note that this ruling might not apply to every job, for in some cases a job might not require unique qualities.

KEY THEMES OF SECTION IV	 The principles of ani ha'mehapech apply to finding a job just as to finding a purchase. However, many jobs are hard to come by, and therefore finding employment can be compared to ownerless property or a gift (which isn't available elsewhere).
	 Moreover, if the employer is looking for applicants, it is certainly permitted to give in one's application.
	 The restriction of ani ha'mehapech will not fully apply to finding workers – in skilled employment such as teaching – because each person is different, and one worker cannot be compared to another. Finding workers is also analogous in this sense to acquiring ownerless property.

CLASS Integrity in Competition

The first question a person is asked when upon reaching the "World of Truth" is: *Did you conduct your business dealings with integrity?* (Shabbat 31) We live in a competitive world, and must of course play by its rules. Nonetheless, we are bound to acting with honesty and integrity, and the Torah Sages delineate a number of principles by which we are to abide. This class outlined the principle of ani ha'mehapech be'chararah, which is one of the most basic principles applying to many variant forms of competition.

Now let us return to the questions we asked at the outset.

When is competition considered fair, and when is it unfair?

Are there any sanctions against unfair competing?

Making an Offer

- When a person has almost completed a purchase, such that all terms of the acquisition have been agreed upon, it is considered unfair competition for somebody to then make a new offer to the seller. If a second prospective buyer does make such an offer, he is called a rasha.
- The restriction on unfair competition applies specifically to an alternative buyer; it does not apply to a seller. In spite of this, there are other halachot that can possibly restrict the seller from retracting.
- Even if the offer was made unknowingly the prospective buyer was unaware of competition it should be withdrawn (Rav Moshe Feinstein). However, after the sale is completed with the second buyer, he is not obligated to cancel the sale.

Does unfair competition apply even to ownerless property?

Ownerless Property

- Halachic authorities dispute whether or not the principle of unfair competition applies even to ownerless property. The reason for the dispute is that ownerless property cannot be obtained elsewhere, and therefore there is room to suggest – as Rabbeinu Tam maintains – that all competition is legitimate (and the restriction applies only to unfair opportunism).
- The same dispute applies to gifts, to special sales (prices that can't be obtained elsewhere), and to unique items (such as a unique house).

• Where the other party vying for making the acquisition is needy, it is certainly proper and pious practice to allow him to complete his acquisition.

To which non-commercial fields does the concept of unfair competition apply?

Dating

- The concept of unfair competition applies beyond the world of commerce, and can be implemented in all instances of competition. One such field is dating: a person should not "snatch" a date from somebody else.
- A date is of course something unique, and no two human beings are the same, parallel to an ownerless item that cannot be obtained elsewhere. Nonetheless, one should still be stringent in the matter.
- Yet, as with regular commerce, the restriction only applies where the parties are nearly ready to become engaged.

Employment

- A final area we discussed is employment. Just as with regular purchases, a person seeking employment must ensure that he does not tread on anybody else's feet in doing so.
- Yet, if the employer continues to search for an employee, and desires as many applications as possible to choose from, it is permitted to apply for a job, even if an apparently suitable candidate has already been found.
- Moreover, if other jobs are not readily available (which is often the case), finding a job will be comparable to acquiring an ownerless item, so that the full stringency of the restriction will not apply.

RECOM-
MENDED
ADDITIONALRabbi Ari Marburger, A Practical Halachic Guide To Modern Business, ArtScroll
PublicationsREADINGwww.businesshalacha.com/chaburos/interferance-ani-mihapech-bicharara